

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Proteinutfodring till mjölkkor med fokus på vall/grovfoder protein

Pekka Huhtanen
SLU / NJV

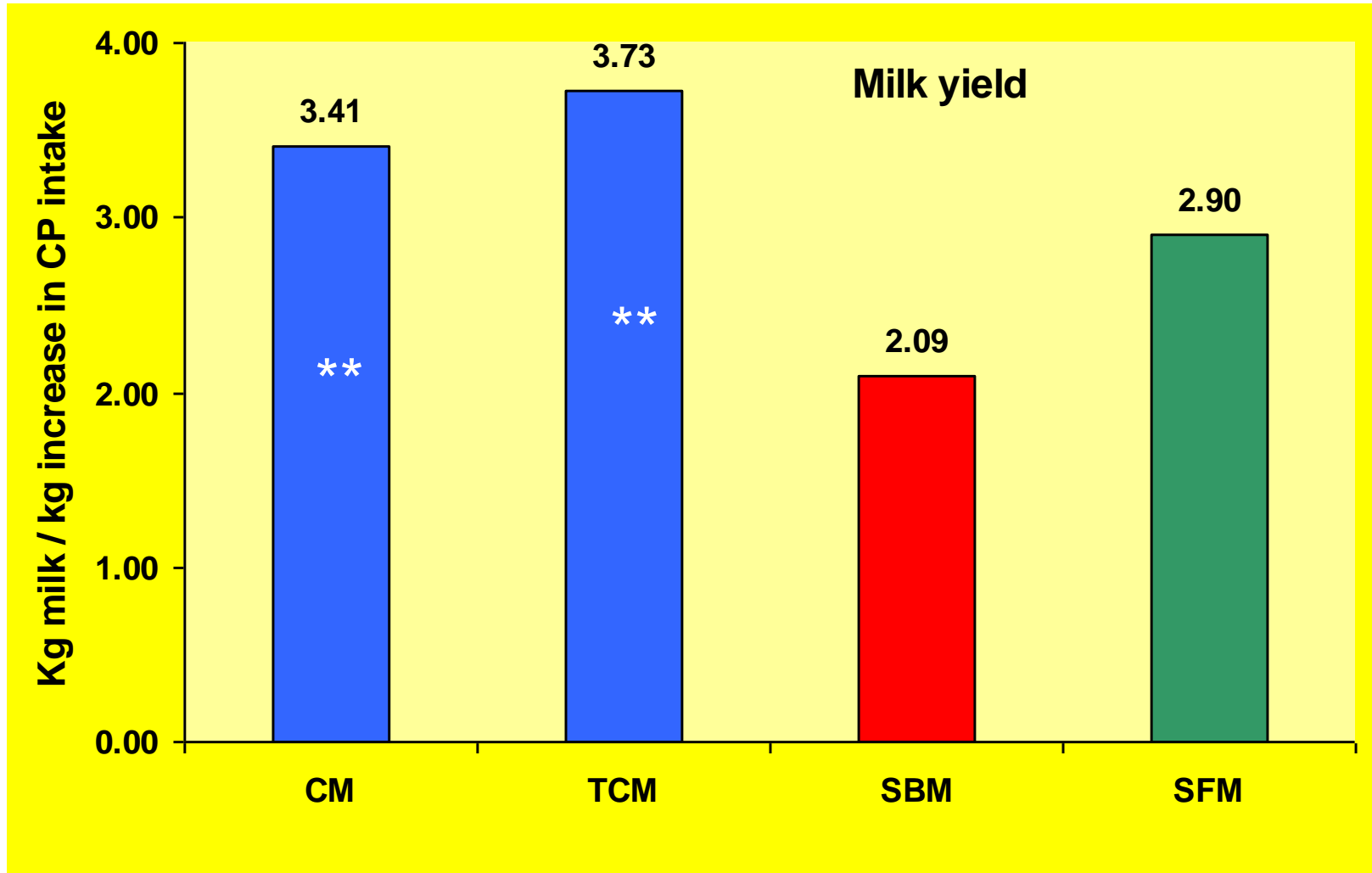
Innehåll

- ❑ Inledning
- ❑ Protein foder
- ❑ Grovfoder protein
  - ❑ N-gödsling
  - ❑ Konservering metod (hö vs. Ensilage)
  - ❑ Kvalitet av ensilage
  - ❑ Röd klöver
- ❑ Slutsatser

Protein är viktigt

- ❑ Dyraste huvudkomponent av foder
- ❑ Ökar produktionen
- ❑ Ökar miljöutsläpp
  - ❑ Ammoniak till atmosfären
  - ❑ Nitrat till grundvatten
  - ❑ Globalt minskning av regnskogar
- ❑ Inte etiskt att använda hög kvalitet protein (t.ex. soja) med låg effektivitet till mjölkorna
- ❑ Protein värdering är svårt

Effekten av protein foder på mjölkavkastning (kg per kg extra protein)

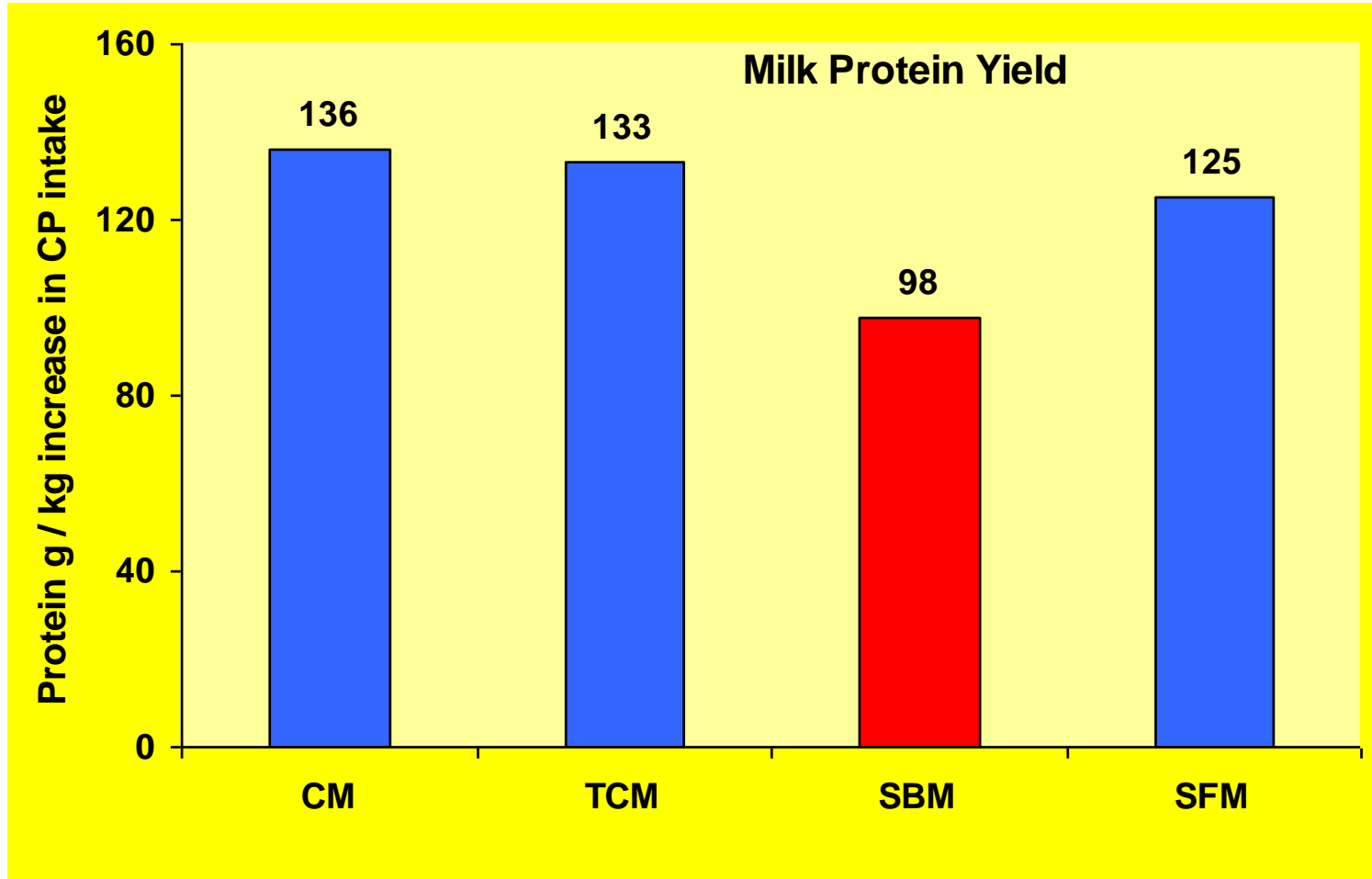
Obehandlad
Rybs/rapsmjöl

Obehandlad
Rybs/rapsmjöl

Sojamjöl

Soja/fisk-
mjöl

Effekten av protein foder på protein-avkastning (kg per kg extra protein)

Obehandlad
Rybs/rapsmjöl

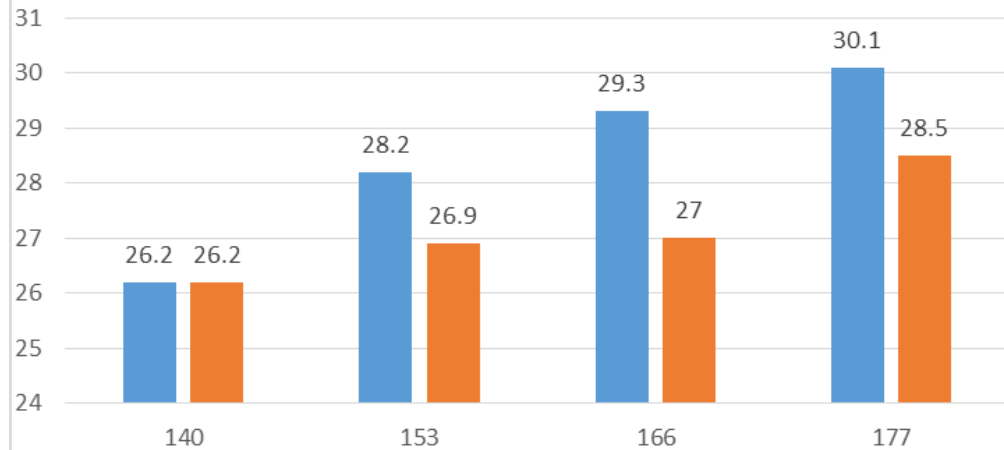
Obehandlad
Rybs/rapsmjöl

Sojamjöl

Soja/fisk-
mjöl

Jämförelse av raps/ryps med soja

Mjök (kg/dag)

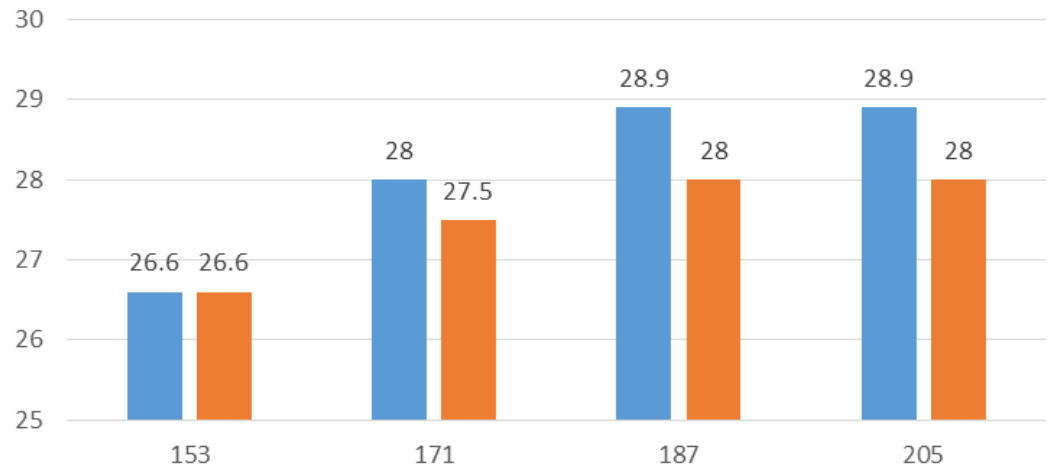

Shingfield et al. 2003

■ Öpex-rybs ■ Soja

Raps = Expro behandlad
Rybs = Öpex behandlad

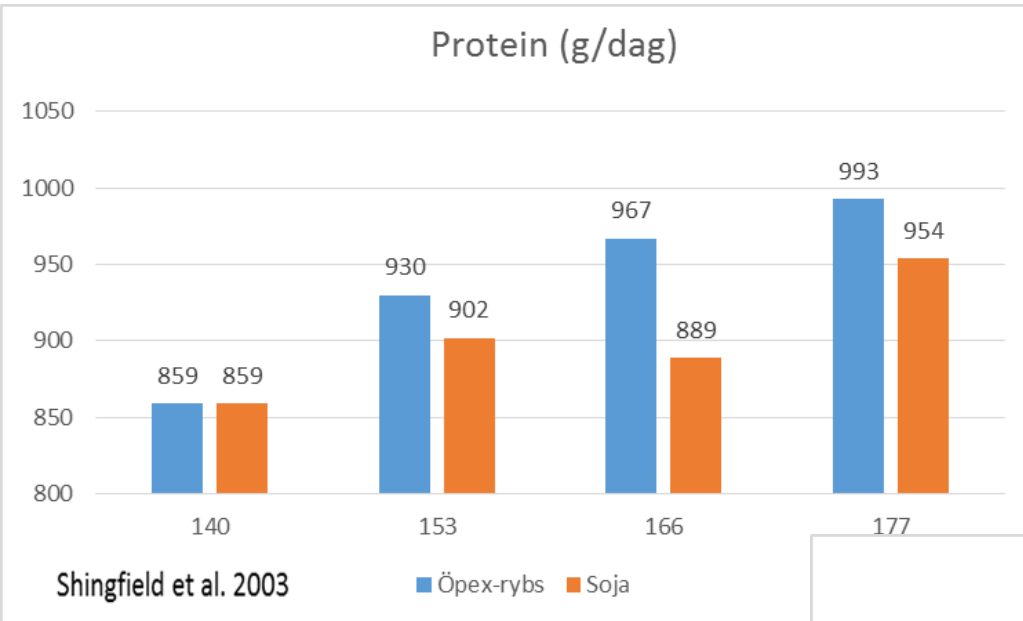
Mjök (kg/dag)

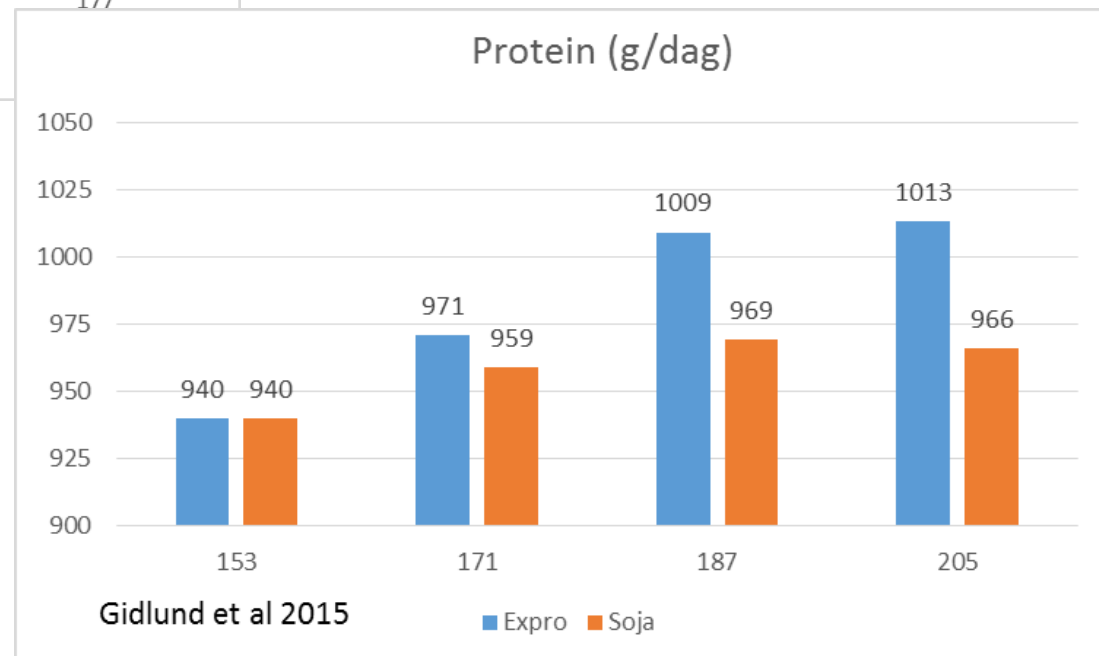
Gidlund et al 2015

■ Expro ■ Soja

Jämförelse av raps/ryps med soja

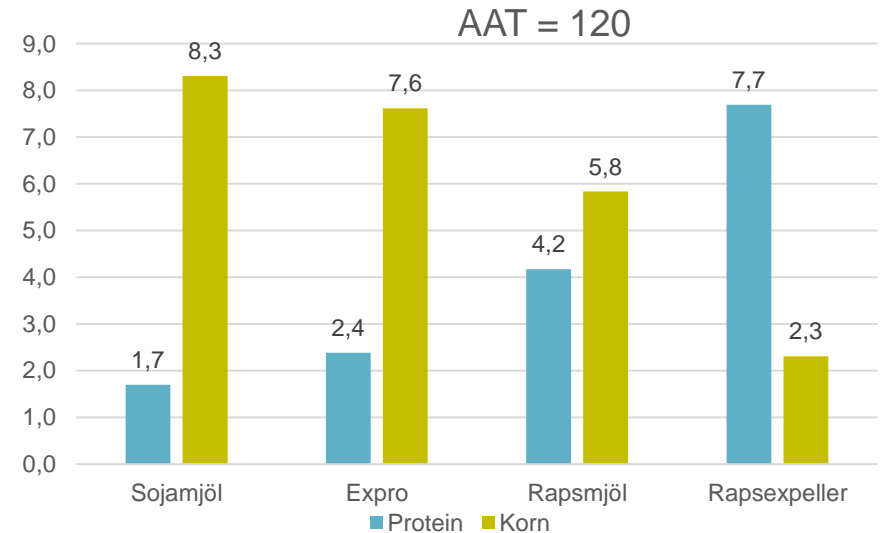
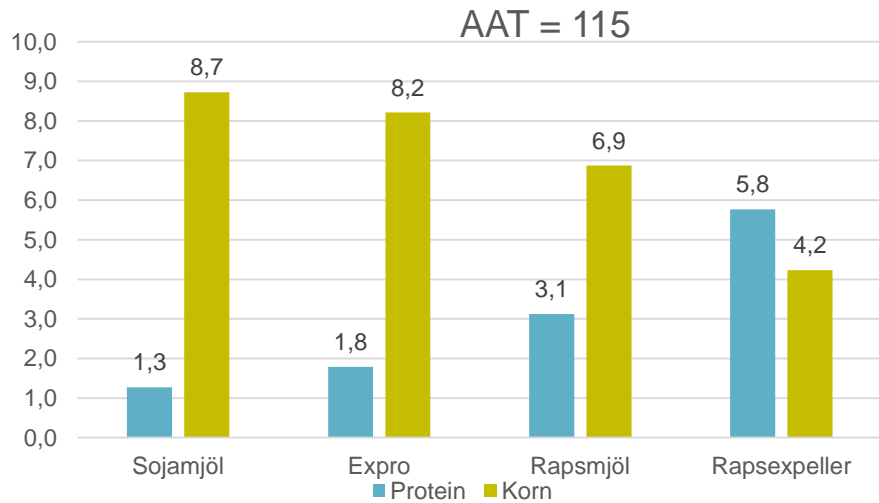
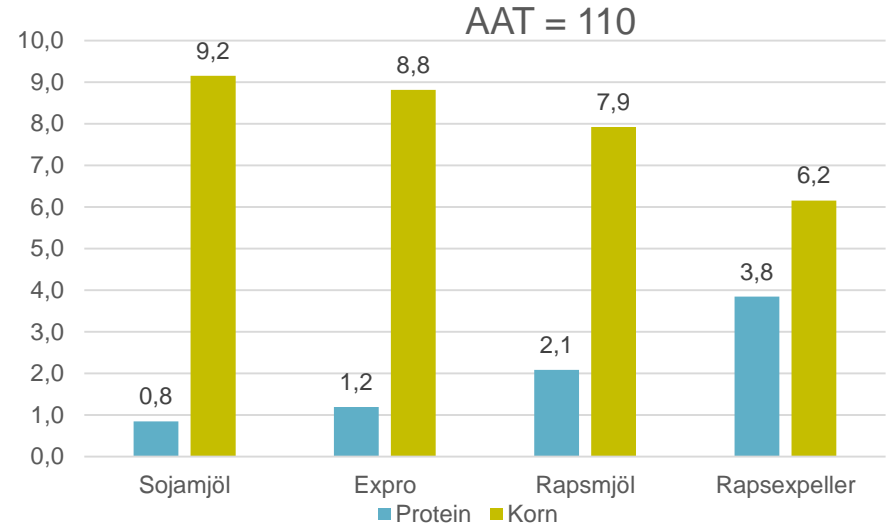
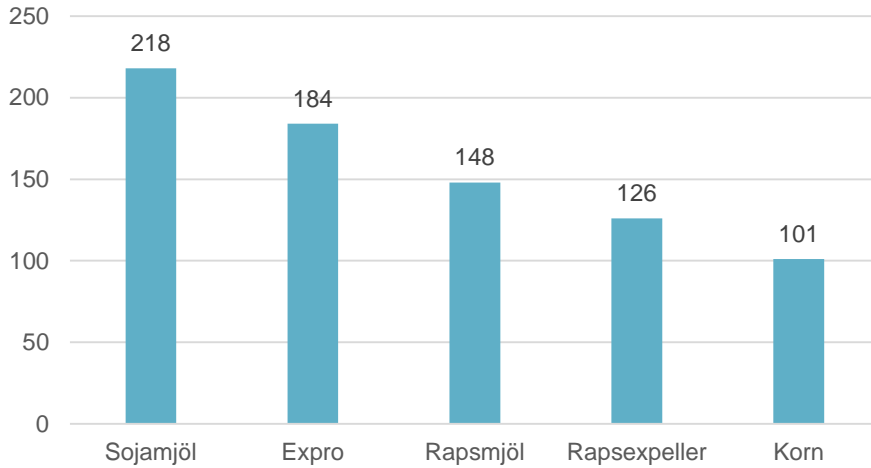

Raps = Expro behandlad
 Rybs = Öpex behandlad

Produktion vs. AAT-värde

AAT g/kg TS (NorFor fodertabell)

Ekonomisk optimum

- ❑ Optimum uppnås när extra inkomster = extra kostnader
- ❑ $0.8 * \text{mjölkpriset} - (\text{priset av protein foder} - \text{priset av spannmål}) \geq 0$
  - ❑ Korna äter mer ensilage
  - ❑ Värde av extra kväve- och fosforförluster som gödsel
  - ❑ Inverkan på fertilitet

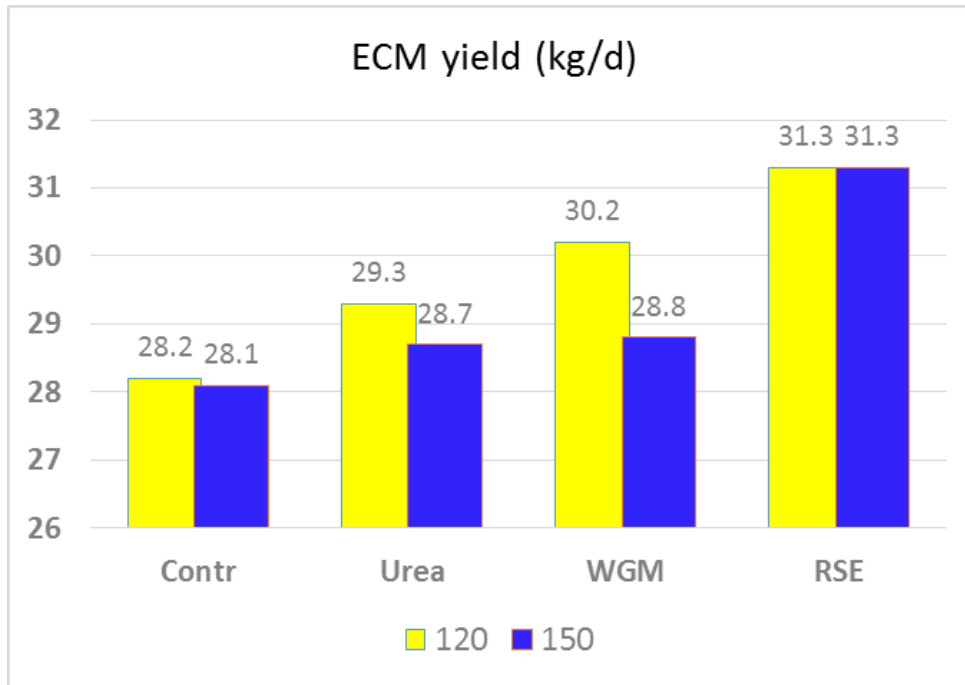
Grovfoderprotein

- ❑ Kan vi påverka proteinvärdet of grovfoder så att mängden av proteinfoder kan minskas?
- ❑ Grovfoder kvalitet har en stor påverkan på mjölkavkastning, men är det något som beror bara på högre proteinvärdet
- ❑ T.ex. tidigare skörden -> bättre smältbarhet -> högre konsumtion och avkastning, men inget speciellt från högre protein
- ❑ Protein tillskott har samma påverkan med tidigt ock sent skördad vall

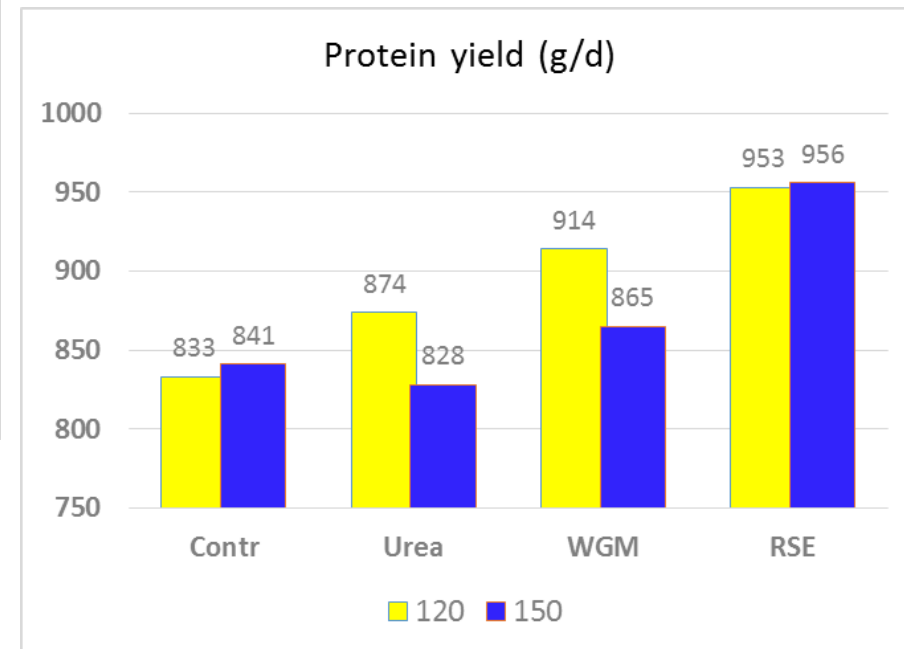
Strategier att förbättra proteinvärdet av grovfoder

- ❑ Öka protein koncentration med N gödsling
- ❑ Konserverings metod (hö / ensilage)
  - ❑ Teoretiskt: Mer mikrobiella protein från hö (inte jäsnings-syror (mjölk- och ättiksyra) - mer energi för vom bakterier)
  - ❑ Mindre protein löslighet - mer onedbrytbar protein i vommen
  - ❑ Ensilerings teknik (tillsatsmedel, förtorkning) som påverkar energi till vom bakterier och/eller protein löslighet
  - ❑ Röd klöver (PPO) eller grovfoder som innehåller tannin

Effekt av N gödsling (50 eller 100 kg N/ha) och proteinfoder på mjölk- och proteinavkastning

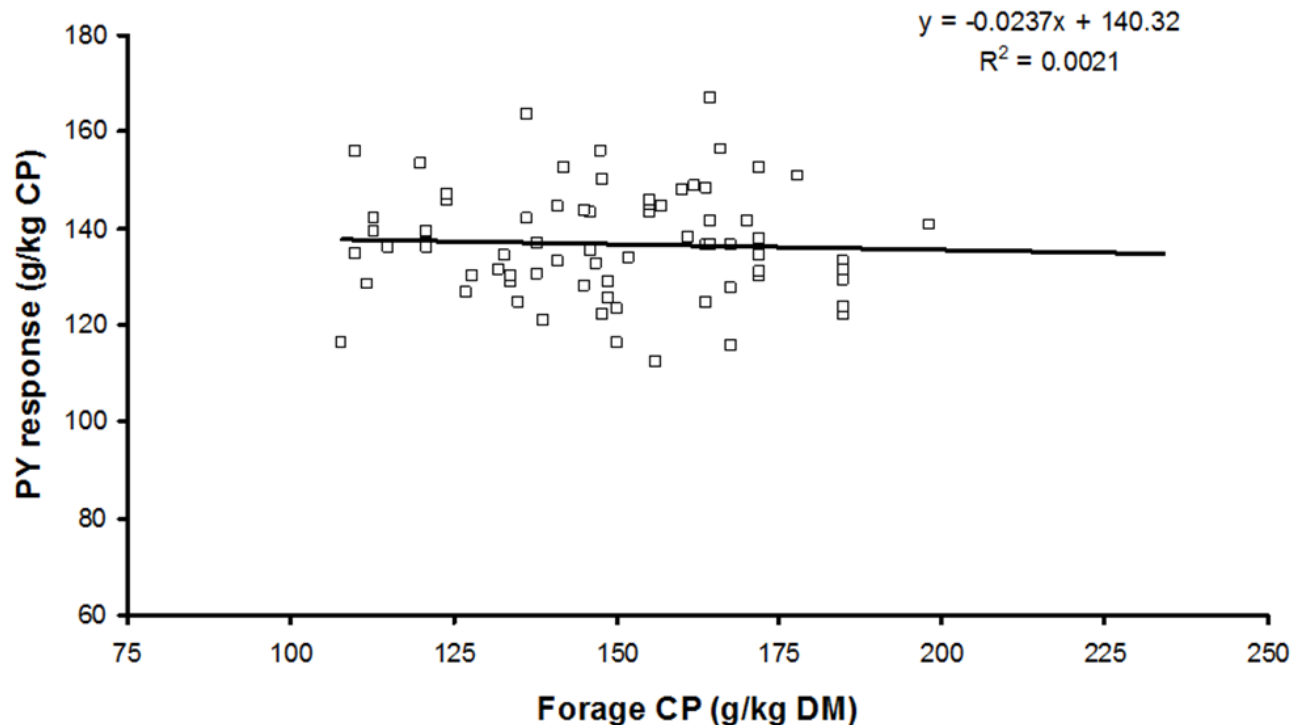
Ensilage CP 120 and 150 g/kg TS

Control = Inget protein tillskott
 WGM = vetegluten mjöl
 RSE = Rybsexpeller (Öpex)

Effekt av råprotein koncentration i grovfoder på mjölkprotein respons (g protein per kg extra råprotein från tillskott)

Data från protein tillskott studier: Mjolkprotein respons = Extra mjolkprotein / Extra protein konsumtion från protein tillskott

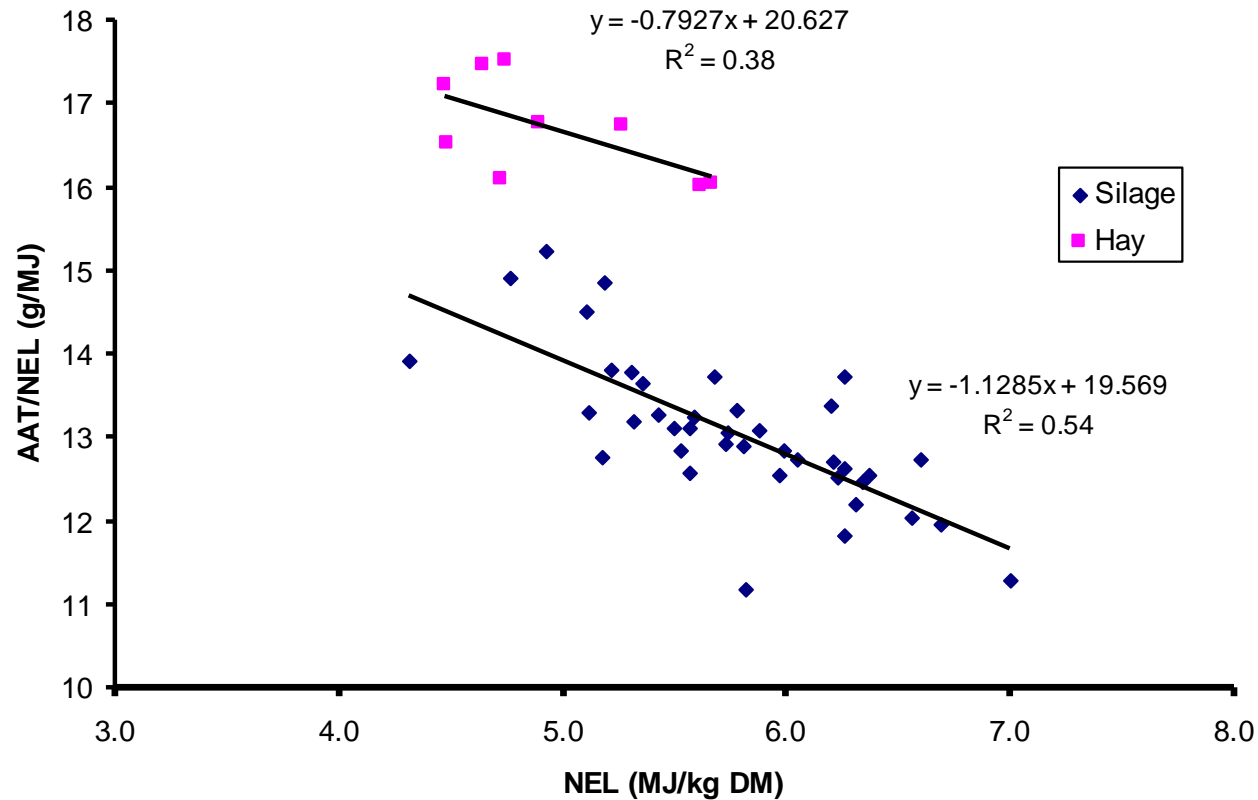
Slutsatser av grovfoder protein (N-gödsling)

- Effekten av protein foder beror inte på råprotein koncentration i grovfoder (N-gödsling, skördetid, klöver
- Ökad N-gödsling påverkade inte på mängden av protein in tunntarmen - extra protein förlorad som ammoniak från (Vanhatalo & Toivonen, 1993)
- Ökad N-gödsling (50 vs. 100 kg/ha; 120 vs. 150 g RP/kg TS): ingen effekt på avkastning
  - Men bra respons till rypps expeller
  - Låg råprotein (125) ock mjölk urea med Kontroll
- Optimering av N-gödsling enligt mängden av skörde or miljö regleringar - inget extra värde av högre proteinhalten.

Hö vs. ensilage

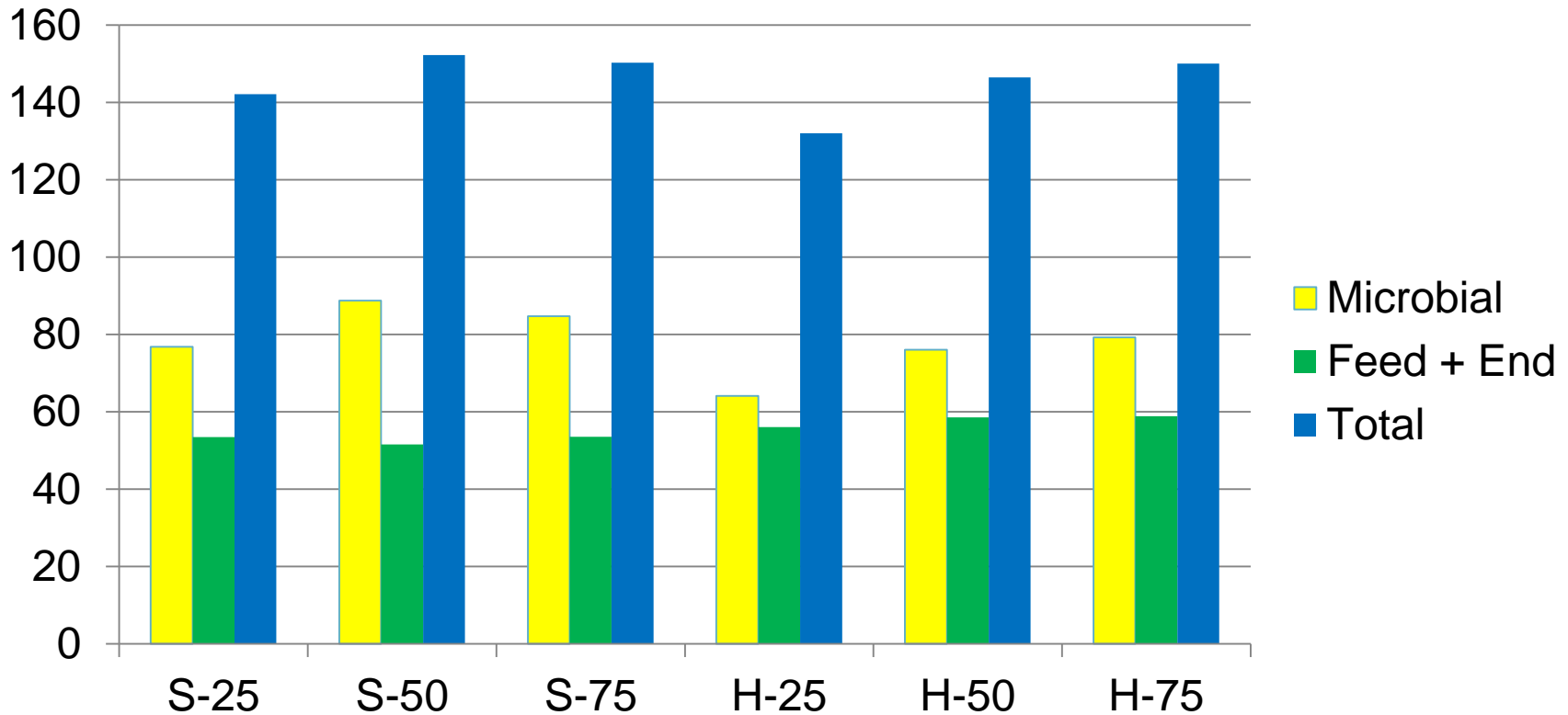
- Ensilering ökar lösligt protein, lösligt protein genomsnitt 50 - 70% of total N
  - Lösligt ren protein, peptider, aminosyror + ammoniak
- Ökad löslighet av RP - högre nedbrytning i vommen och mindre onedbrytbar protein (nylon påse metod)
- Socker i vallen: jäsnings till mjölksyra + flyktiga fettsyror i silo → mindre energi till vom mikrober → mindre mikrobiella protein
- I moderna fodervärdering system AAT är lägre för ensilage än för hö när skördad samtidigt från samma åker, men vad berättar korna???

Relation mellan NEL and AAT in ensilage och hö enligt NorFor Foder Tabell

Mängden av nitrogen (protein = $6.25 * N$) i tunntarmen med ensilage (myrsyra) och hö skördad samtidigt. Foderstaten innehöll 25, 50 eller 75% koncentrat av TS.

Effekt av hö och ensilage (utan tillsats, inokulerat, myrsyra) på mjölkproduktion (Shingfield et al. 2001)

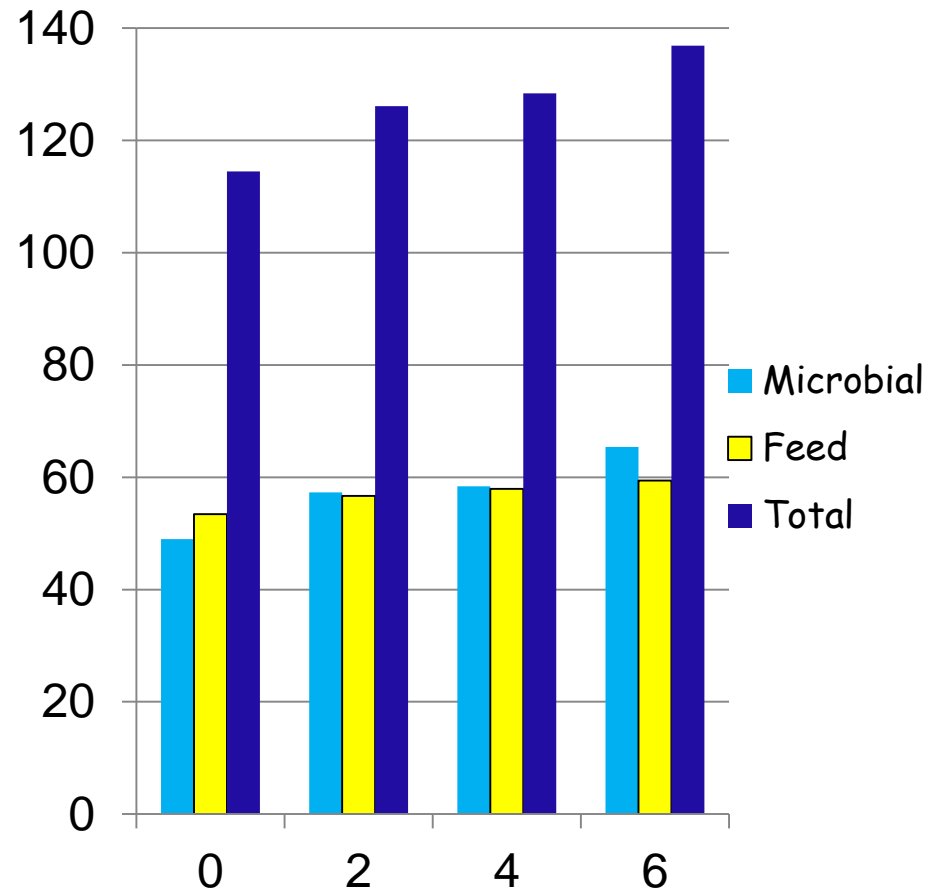
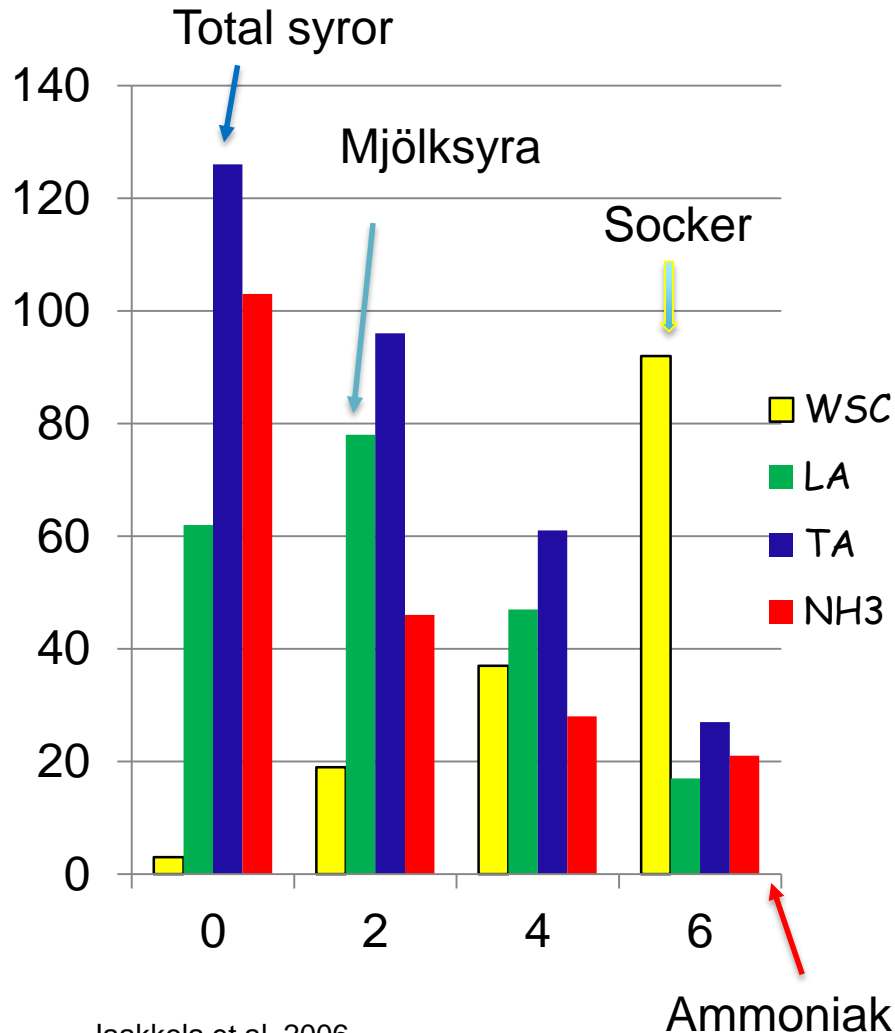
Item	Unit	Hay	Silage		
			Un-treated	LAB	Formic acid
DMI	kg day ⁻¹	19.2	19.4	20.0	20.3
Milk	kg day ⁻¹	25.8	26.4	27.0	27.1
ECM	kg day ⁻¹	27.5	28.6	28.7	29.9
Fat	g kg ⁻¹	44.7	46.7	45.2	47.9
Protein	g kg ⁻¹	34.6	33.4	33.6	34.6
Protein yield	g day ⁻¹	885	876	899	929

Hö skördad en vecka senare pga. dåliga vädret
Högre avkastning med ensilage, särskilt med myrsyra
Bättre smältbarhet av ensilage - högre konsumtion
Inget extra från lägre protein lösligheten av hö

Kvaliteten av ensilage

- Graden och typ av jäsningen i silo påverkar protein värdet:
  - Mer jäsning → mindre energi till vom bakterier → mindre mikrobiella protein med
  - Jäsning påverkar löslighet: dåligt jäsning = ökad protein löslighet
- Formaldehyder baserad ensileringsmedel används 1970-80 talet
  - Mer protein till tunntarmen
  - Ingen (eller negativ) effekt på avkastningen
  - Ofta lägre smältbarhet

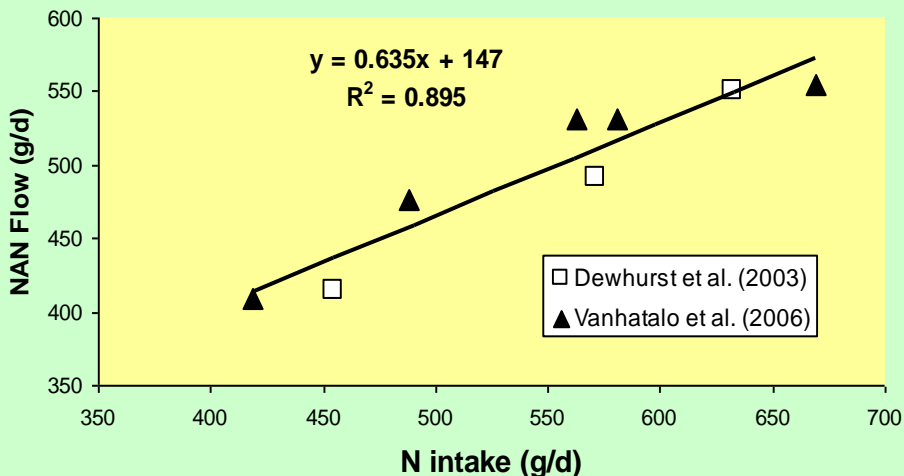
Effekt av myrsyra som ensileringsmedel på kvaliteten av ensilage ock protein metabolism i vommen (g N/dag)

Röd klöver

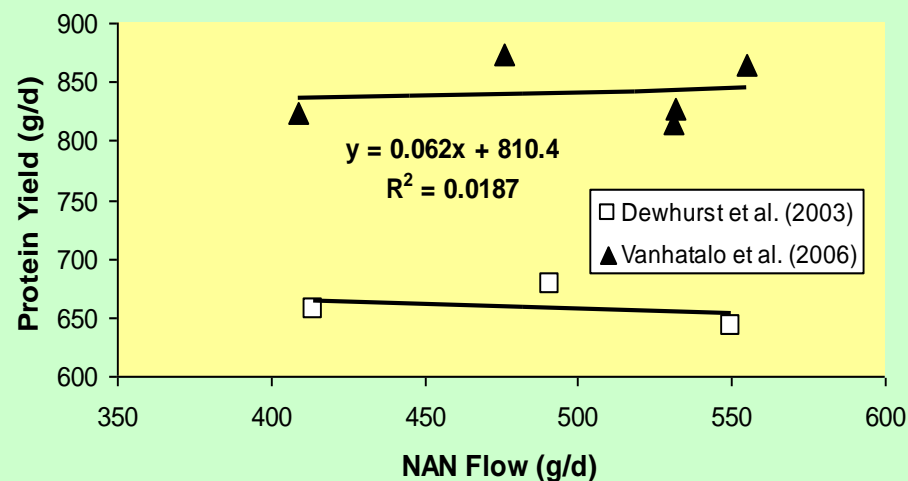
- PPO systemet i röd klöver minskar proteolys både i silo och i vommen
- Hög utnyttjande av röd klöver protein i vommen: låg nedbrytbarhet + bättre effektiviteten av mikrobiella protein syntes
- Men inte ökad produktion över det som kommer från högre konsumtion - varför
- Lägre smältbarhet av protein i tunntarmen
- In our recent study responses to supplementary protein marginally less with RC than grass

Effekt av substitutionen av gräs ensilage med röd klöver ensilage på protein i tunntarmen of avkastningen av mjölkprotein

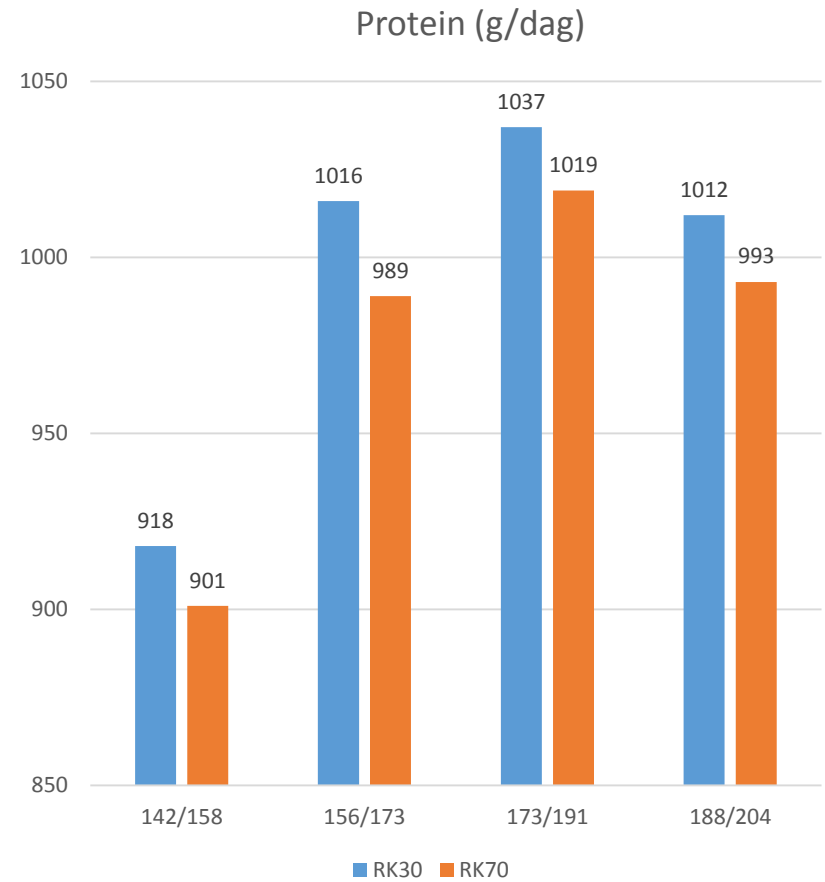
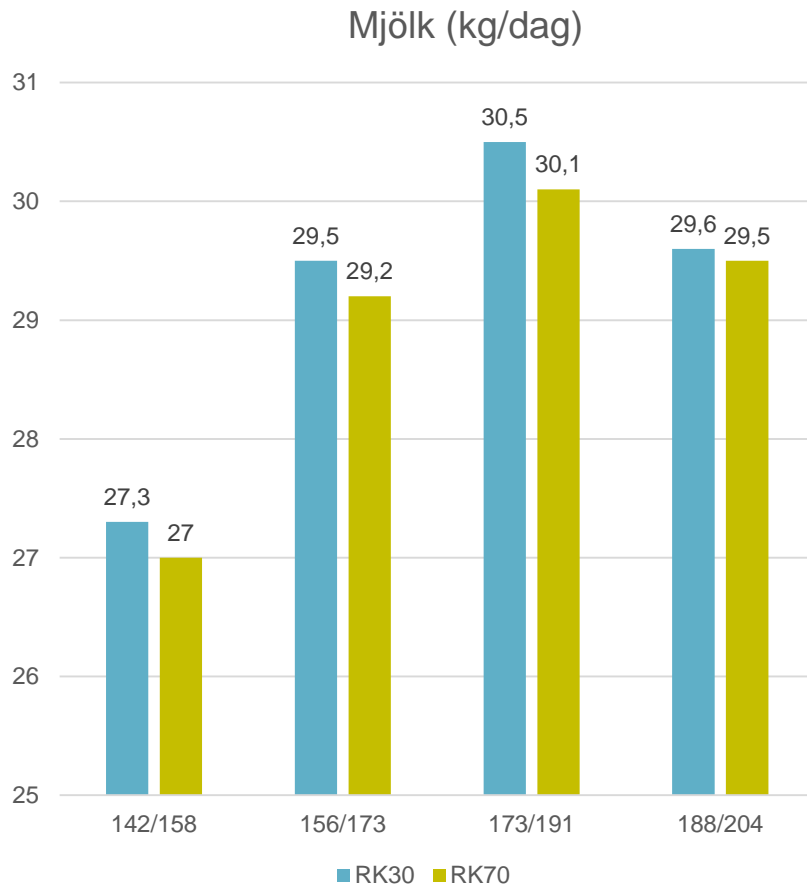
Högre protein konsumtion från klöver ökade effektivt protein flöde till

MEN ingen påverkan på proteinavkastningen

Energi konsumtion bättre relaterad till proteinavkastningen än protein flöde

Effekt av röd klöver (30 or 70% av grovfoder) och rybsexpeller on mjölk- ock protein avkastning (Gidlund et al., 2017)

“Energi kör bussen or drar vagnen”

		Koefficient (A)	Std av (B)	B/A
Konstant		-277		
Konsentrat AAT	kg/dag	549		
Grovfoder TS	kg/dag	32.5	1.53	49.7
Smältbarhet	g/kg	0.42	40.9	17.4
Råprotein	g/kg TS	0.27	22.4	6.0
Ammoniak	g/kg N	-0.14	21.5	-3.1

Meta-analys from grovfoderstudier (545 foderstater, 109 försök)

Energi faktorer (konsumtion, smältbarhet mycket viktigare än proteinhalten)

Faktorer relaterad till nedbrytbarheten (löslighet, syror, NDF, TS) inte viktiga

Slutsatser

- Inte mycket bevis att nedbrytbarhet av protein är viktigt - or vi kan inte analysera det korrekt (nylon påse)
- Mikrobiella protein mycket viktigare än i vommen onedbrytbar protein (grovfoder $AAT = a * \text{Energy}$)
- Löslighet är inte så viktigt
- Bra protein värde: Hög smältbarhet = hög TS konsumtion → hög energi konsumtion = mycket mikrobiella protein
- Bra ensileringskvalitet = hög konsumtion + bra för vom mikrober
- Proteinhalten som ger tillräckligt vom nedbrytbar nitrogen, men inte för mycket
- Klöver: minskar N-gödsling ock ökar konsumtion, men igen speciell protein värde